

ଚେକ୍ ଫେରସ୍ତ ନୀତି

ସ୍କୋପ୍ : ଡିବିଏସ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ (ଡିବିଆଇଏଲ୍)

ଜାରିକର୍ତ୍ତା : ସୌରଭ ମିଶ୍ର, ହେଡ୍-ଅପରେସନ୍ସ, ଡିବିଆଇଏଲ୍

1. ମାର୍ଗଦର୍ଶୀ ନୀତି

ଆରବିଆଇ ନଂ. 26 ଜୁନ୍, 2003 ର ନିଜର ସର୍ଜୁଲାର DBOD.BC.Leg.No.113/09.12.001/2002-03 ଏବଂ 12 ମେ 2014 ର RPCD.CO.RRB.BC.No.100/03.05.33/2013-14 ଅନୁଛେଦ 11.4 (i) ଅନୁସାରେ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଟେକ୍ ସୁବିଧା ସହିତ ଆକାଉଣ୍ଟର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାର ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ସମୟରେ ଚାରିଟି ଅବସରରେ ଆହତୀଙ୍କ ବିଶେଷ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ ଆହରିତ ଏକ କୋଟି ଏବଂ ଏହା ଠାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟର ଟେକର ଆକାଉଣ୍ଟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ରାଶିର ଅଭାବ ହେତୁ ଡିସଅନର ହେବା ସ୍ଥିତିରେ କୌଣସି ନୂଆ ଟେକରକୁ ଜାରି କରାଯିବ ନାହିଁ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜର ବିବେକରେ କରେଣ୍ଟ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ଉପରେ ବିଚାର କରିପାରେ।

ଏବେ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ 04 ଅଗଷ୍ଟ 2016 ର ନିଜର ସର୍ଜୁଲାର ନଂ. DBR.No.Leg.BC.3/09.07.005/2016-17 ମାଧ୍ୟମରେ ଏହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛି ଯେ ଏହା ବ୍ୟାଙ୍କର ବିବେକ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯିବ ଯେ ଆକାଉଣ୍ଟଧାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଟେକର ଡିସଅନର କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିବ।

ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଡିବିଏସ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ (ଡିବିଆଇଏଲ୍) ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେକ୍ ଫେରସ୍ତ ନୀତିର ଡ୍ରାଫ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛି।

2. ନୀତି

ଟେକର ବାରମ୍ବାର ଡିସଅନର ହେବାର ଘଟଣାର ପରିଚାଳନା

i. ଟେକ୍ ବୁକ୍ ଜାରି କରିବା ସମୟରେ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ସୂଚୀତ କରାଯିବ ଯେ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ତାଙ୍କର ଦାୟିତ୍ଵ ଅଟେ ଯେ ପଇଠର ତାଙ୍କର ପ୍ରତିବନ୍ଧିତାର ସମ୍ମାନ ରଖିବା ପାଇଁ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣ ରହିଛି।

ii. ପ୍ରଚଳିତ ଆକାଉଣ୍ଟର ସଞ୍ଚାଳନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତଳେ (iv) ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସର୍ତ୍ତର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରୟୋଜନ ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ନୂଆ ଟେକ୍ ବୁକ୍ ଜାରି କରିବା ସମୟରେ, ଆକାଉଣ୍ଟଧାରୀ ନୂତନ ସର୍ତ୍ତର ପରାମର୍ଶ ଦେଇ ଏକ ପତ୍ର ଜାରି କରିପାରେ। ଏହାର ଉଲ୍ଲେଖ ଟେକ୍ ବୁକ୍ ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାରେ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଟେକ୍ ବୁକ୍ ର ରିକ୍ୟୁଜିଟସନ ସ୍ଲିପ୍ ସଂଲଗ୍ନ ରହିଛି।

iii. ଯଦି ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ସମୟରେ ଆହତୀଙ୍କ କୌଣସି ବିଶେଷ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଟେକ୍ ପଞ୍ଚମ ଥର ଡିସଅନର ହୁଏ, ତେବେ ବ୍ୟାଙ୍କ ସଂପୃକ୍ତ ଆକାଉଣ୍ଟଧାରୀଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ଆଡ଼କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ସତର୍କତାମୂଳକ ପରାମର୍ଶ ଜାରି କରିପାରେ ଓ ଟେକ୍ ଜାରି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ରାଶି ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିପାରେ।

iv. ଗ୍ରାହକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଶାସନ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ, ବ୍ୟାଙ୍କ ଟେକ୍ ସୁବିଧା ଥିବା ଆକାଉଣ୍ଟର ସଞ୍ଚାଳନ ପାଇଁ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବ ଯେ ଯଦି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଅଭାବରେ ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଛଅ ଥର ଆହତୀଙ୍କ କୌଣସି ବିଶେଷ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଆହରିତ ଟେକ୍ ଡିସଅନର ହୁଏ, ତେବେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଟେକ୍ ବୁକ୍ ସୁବିଧାର ଲାଭ ଉଠାଇବାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଦେବ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଆକାଉଣ୍ଟର ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବ ଏବଂ ଏହା ଉପର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଜର ରଖାଯିବ। ପରିଚାଳନା ଦଳ ସମସ୍ତ ଶାଖା ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଫେରସ୍ତ ଟେକ୍ ତାଟାର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବ ଏବଂ ଏକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପାଣ୍ଠିର ଅଭାବ କାରଣରୁ ସେହି ଆକାଉଣ୍ଟରେ ହୋଇଥିବା ଫେରସ୍ତର ଆଧାରରେ ସଂଲଗ୍ନ ଅନୁଛେଦ ଅନୁସାରେ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ପତ୍ର ପଠାଇବ।

v. ଯଦି ଉଚିତ୍ ମଣାଯିବ, ତେବେ ବ୍ୟାଙ୍କ 15 ଦିନର ପର୍ଯ୍ୟାୟ ନୋଟିସ୍ ଦେଇ ପାରେ ଏବଂ ଶୁଳ୍କ/ ବକେୟା ରାଶିର ବସୁଲି କରି ଆକାଉଣ୍ଟ ବନ୍ଦ କରିପାରେ ଏବଂ ଅନ୍ତିମ ରାଶି ପେ ଅର୍ଡର/ ଡ୍ରାଫ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାଙ୍କର ରେକର୍ଡରେ ଥିବା ଠିକଣାରେ ରେଜିଷ୍ଟରଡ୍ ପୋଷ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ପଠାଇ ପାରେ। ଏହିପରି ଏକ ସତର୍କତା ପରାମର୍ଶ ଜାରି କରାଯିବ ଯଦି ବ୍ୟାଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ଅଧିକାରୀ/ ଆରଏମଙ୍କ ଅନୁମତି ରେ ସେହି ଆକାଉଣ୍ଟ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥାନ୍ତି ଯେଉଁଠାରେ ଗ୍ରାହକ କ୍ରେଡିଟ୍ ସୁବିଧାର ଲାଭ ଉଠାଇଥାନ୍ତି।

vi. କ୍ଲିୟରିଂ ହାଉସ୍/ ଜାରିକର୍ତ୍ତା ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଫେରସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଟେକ୍ ପ୍ରଦାନର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଦିବସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ଫେରସ୍ତ ଟେକ୍ ଜାରିକର୍ତ୍ତା/ ଧାରକଙ୍କୁ ପଠାଯିବ ଏବଂ ଏହା ସହିତ ଟେକ୍ ଫେରସ୍ତ ମେମୋ ମଧ୍ୟ ପଠାଯିବ ଯେଉଁଥିରେ ଟେକର ଡିସଅନର କାରଣ “ପାଣ୍ଡର ଅଭାବ” ବୋଲି ଦର୍ଶାଯିବ।

vii. ଷ୍ଟକ୍ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ନାମରେ ଆହରିତ 1 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ତାଠାରୁ ଅଧିକର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଫେରସ୍ତ ଟେକ୍ ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆର୍ଥିକ ବ୍ରହ୍ମମାସରେ ତାତା କ୍ୟୁଏସସି (କ୍ଲାରଲି ଷ୍ଟାଣ୍ଡିଂ କମିଟି) ନିକଟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ଯେଉଁଥିରେ ପାର୍ଟିର ନାମ, ଟେକର ପରିମାଣ, ଫେରସ୍ତର କାରଣ, ଦିଆ ଯାଇଥିବା ସୁବିଧା ଏବଂ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେରସ୍ତର ଉଦାହରଣ ପରି ସୂଚନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ।

3. ପ୍ରମୁଖ ଉତ୍ତରଦାୟୀତ୍ୱ

ପରିଚାଳନା

i. କ୍ଲିୟରିଂ ହାଉସ୍/ ଜାରିକର୍ତ୍ତା ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଫେରସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଟେକ୍ ପ୍ରଦାନର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଦିବସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ଫେରସ୍ତ ଟେକ୍ ଜାରିକର୍ତ୍ତା/ ଧାରକଙ୍କୁ ପଠା ଯିବ ଏବଂ ଏହା ସହିତ ଟେକ୍ ଫେରସ୍ତ ମେମୋ ମଧ୍ୟ ପଠା ଯିବ ଯେଉଁଥିରେ ଟେକର ଡିସଅନରର କାରଣ ‘ପାଣ୍ଡର ଅଭାବ’ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯିବ।

ii. ପରିଚାଳନା ଦଳ ସମସ୍ତ ଶାଖା ପାଇଁ ଫେରସ୍ତ ଟେକ୍ ତାତୀର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବେ ଏବଂ ଏକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପାଣ୍ଡର ଅଭାବର କାରଣ ସେହି ଖାତାରେ ଫେରସ୍ତର ଅବସର ଆଧାରରେ ସଂଲଗ୍ନ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନୁସାରେ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଚିଠି ପଠାଇବ।

4. ଶାସନ

4.1 ମାଲିକାନା ଓ ଅନୁମୋଦନ ଅଧିକାରୀ

ଏହି ନୀତି ଟି ଆଣ୍ଡ ଓ ମାଲିକାନାରେ ରହିଛି ଏବଂ ବୋର୍ଡ୍ ବା ଡେଲିଗେଟେଡ୍ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଅଟେ। କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯାହା ବାସ୍ତବିକ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତିରେ ଆକର୍ଷକ ବା ପ୍ରଶାସନିକ ଅଟେ, ସେଥିପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାଧୀକାରୀ ଦ୍ୱାରା ସାଇନ୍-ଅଫର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ।

4.2 ବ୍ୟତିକ୍ରମ

ନାହିଁ

4.3 ସମୀକ୍ଷା

ଏହି ନୀତିର ବାର୍ଷିକ ଆଧାରରେ ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବ। ଆବଶ୍ୟକ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟଥା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇ ନାହିଁ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 1

ପ୍ରମୁଖ୍ୟ ନୁହେଁ

ପରିଶିଷ୍ଟ 2 ସମ୍ବନ୍ଧିତ ନୀତି ଏବଂ ମାନାଙ୍କ

ଚେକ୍ ଫେରସ୍ତ – ପ୍ରକ୍ରିୟା ନୋଟ୍

ପରିଶିଷ୍ଟ 3 କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ ସୂଚନାର ସାମଗ୍ରୀ

କିଛି ନାହିଁ

ପରିଶିଷ୍ଟ 4 ବ୍ୟତିକ୍ରମ

ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ତାରିଖ	ସେକ୍ସନ	ଅନୁମୋଦନକାରୀ ଓ ଅନୁମୋଦନ ତାରିଖ	ସ୍ଥାପନାତା ଓ ସ୍ଥାପନା ତାରିଖ	ବ୍ୟତିକ୍ରମର ବିବରଣୀ	ବ୍ୟତିକ୍ରମର କାରଣ

ପରିଶିଷ୍ଟ 5 ସଂସ୍କରଣ ଇତିହାସ

ସଂସ୍କରଣ	ଜାରି ହେବା ତାରିଖ	ମୁଖ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସାରାଂଶ
1.0		ଜାରି ନୀତି
2.0	29 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017	ଆରବିଆଇ ନଂ. 26 ଜୁନ୍, 2003 ର ନିଜର ସର୍ଜୁଲାର DBOD.BC.Leg.No.113/09.12.001/2002-03 ଏବଂ 12 ମେ 2014 ର RPCD.CO.RRB.BC.No.100/03.05.33/2013-14 ଅନୁକ୍ରେମ 11.4 (i) ଅନୁସାରେ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଚେକ୍ ସୁବିଧା ସହିତ ଆକାଉଣ୍ଟର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାର ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ସମୟରେ ଚାରିଟି ଅବସରରେ ଆହୁତାଙ୍କ ବିଶେଷ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ ଆହୁତ ଏକ କୋଟି ଏବଂ ଏହା ଠାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟର ଚେକର ଆକାଉଣ୍ଟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ରାଶିର ଅଭାବ ହେତୁ ଡିସଅନର ହେବା ସ୍ଥିତିରେ କୌଣସି ନୂଆ ଚେକବୁକ୍ ଜାରି କରାଯିବ ନାହିଁ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜର ବିବେକରେ କରେଣ୍ଟ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ଉପରେ ବିଚାର କରିପାରେ। ଏବେ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ 04 ଅଗଷ୍ଟ 2016 ର ନିଜର ସର୍ଜୁଲାର ନଂ. DBR.No.Leg.BC.3/09.07.005/2016-17 ମାଧ୍ୟମରେ ଏହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛି ଯେ ଏହା ବ୍ୟାଙ୍କର ବିବେକ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯିବ ଯେ ଆକାଉଣ୍ଟଧାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଚେକର ଡିସଅନର କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିବ।
3.0	29 ଅଗଷ୍ଟ 2018	ପତ୍ର ସ୍ଥଳରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ।
4.0	26 ଜୁନ୍ 2019	ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶନ (ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲିକାନାର ସହାୟକ କମ୍ପାନୀ ଭାବରେ ଡିଭିଏସ୍ ଇଣ୍ଡିଆର ଇନକର୍ପୋରେସନ ପରେ)